

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 964
Konu : Soru Önergesi (7/73983)

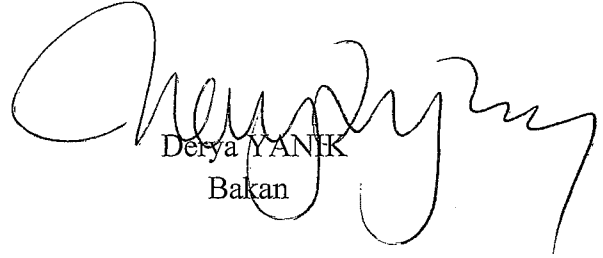
09/12/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.2022 tarihli ve 1112145 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜNER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/73983 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/73983 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Başta Anayasamız olmak üzere temel kanunlarımızda eşitlik ilkesi güçlü bir şekilde tanımlanmış ve pozitif ayrımcılık anayasal güvence altına alınmıştır. Türkiye’de şiddet mağdurunun korunması ve şiddetin önlenmesi kapsamında 6284 sayılı Kanun ve buna ilişkin ikincil mevzuat ile güçlü bir yasal altyapı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, şiddet mağdurunun akut şiddetten korunması, can güvenliğinin sağlanması, şiddet uygulayanın cezalandırılması veya rehabilitasyonu, mağdura sunulacak destek hizmetlerinin koordine edilmesi, tedbirlerin elektronik yöntemlerle izlenmesi bahse konu mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlanmaktadır.

Kadın cinayetlerinde ve kadına yönelik şiddet eylemlerinde cezaların artırılmasına yönelik tedbirler alınmaktadır. 08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile Ceza Kanununda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle de daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ayrı bir suç olarak tanımlanmış; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, vekili bulunmaması halinde avukat yardımından yararlanacak kişiler arasında ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarından mağdur olan kişiler de dâhil edilerek kadınların adalete erişimleri güçlendirilmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 29 uncu maddesi genel olarak haksız tahrik halini düzenlemekte olup yapılan düzenleme ile haksız tahrik sebebiyle indirim uygulanması halinde, gerekçelerin kararda mutlaka gösterilmesi hususu ayrıca vurgulanmıştır.

Ülkemizde şiddet mağdurlarının korunması amacıyla hazırlanan 6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” kapsamında “teknik yöntemlerle takip” hususu düzenlenmiştir. Bu kapsamda, şiddet mağduru ve şiddet uygulayanı birlikte izleyerek yüksek riskli vakalarda etkili koruma ve müdahale sağlanmakta olup yüksek can güvenliği riski bulunan şiddet mağdurlarının etkin korunması için başlattığımız, şiddet uygulayan ve şiddet mağdurunun birlikte takip edildiği elektronik kelepçe uygulaması 2015-2019 yılları arasında kademeli bir biçimde yaygınlaştırılarak toplam 15 ilde pilot olarak uygulanmış, ardından pilot uygulamanın ülke geneline yaygınlaştırılmasına ilişkin teknik altyapı çalışmaları İçişleri Bakanlığınca, ikincil mevzuata ilişkin çalışmalar ise Bakanlığımızca yürütülmüştür. Bu kapsamda 25 Ocak 2021 tarihinde İçişleri Bakanlığı Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) bünyesinde “Elektronik İzleme Birimi” faaliyete geçmiş olup elektronik kelepçe uygulaması ülke genelinde kullanılmaya başlanmıştır.

Ülke genelinde 2021 yılından bu yana uygulanan elektronik kelepçe uygulamasının etki analizinin yapılmasına ilişkin çalışma Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili birimlerin (kolluk, hakim, savcı, ASHB meslek elemanları vb.) katkıları ile yürütülmektedir. Analiz çalışması kapsamında elektronik kelepçe uygulanan mağdur ve failerle de görüşülmüştür. Söz konusu çalışma sonucunda değerlendirme raporunun hazırlanması ve elektronik kelepçe uygulamasının etkin biçimde uygulanması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması planlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri temel insan hakları ihlalidir. Söz konusu eylemlerin en ağır şekilde cezalandırılmasının yanı sıra bu vakaların ortaya çıkmadan önlenmesine yönelik çalışmalarımız çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların kapsamlı iş birliği ile “Sıfır Tolerans” ilkesi çerçevesinde; mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi, verilerin toplanması ve istatistiklerin geliştirilmesi başlıkları altında sürdürülmektedir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 2007 yılından bu yana düzenli olarak ulusal eylem planları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Ulusal eylem planlarının yanı sıra 2016 yılından bu yana tüm illerimizde kadına yönelik şiddetle mücadele il eylem planları da yerelin ihtiyaçları ve özellikleri dikkate alınarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)’nin daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla da yıllık faaliyet planları hazırlanmaktadır. Bakanlığımız koordinasyonunda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı imzalanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Ulusal eylem planlarının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmıştır. Ayrıca 2017-2018 yıllarında erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele kapsamında bazı illerde konuya özel il eylem planı hazırlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 2006 yılından itibaren düzenli olarak “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” toplanmaktadır. Komitenin 15. Toplantısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle 25 Kasım 2021 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. 81 il düzeyinde ise, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde katılım sağlanarak toplanmaktadır.

81 ilimizde bulunan 82 adet Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) de 6284 Sayılı Kanun kapsamında, şiddet mağduruna yönelik tedbirlerin takibi ve izlenmesi ile psikososyal destek, hukuki destek, eğitim ve mesleki destek, sağlık desteği, ekonomik destek ve rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmaktadır. ŞÖNİM hizmetlerinden 2021 yılında 296.399, 2022 yılı Ekim sonu itibarıyla ise 246.203 vatandaşımız yararlanmıştır.

ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin mesleki, yönetsel ve idari standartlarının oluşturulması amacıyla Hizmet Standartları Rehberleri, hizmet standartlarının etkinliğini ölçmek ve sürdürülebilir iç ve dış değerlendirmeler yapmak üzere Öz Değerlendirme Rehberleri hazırlanmış ve sahada uygulanmaya başlamıştır. Söz konusu hizmetlerin ülke genelinde standardizasyonunun sağlanması ve etkin biçimde sunulmasına yönelik çalışmalar kesintisiz şekilde sürdürülmektedir.

Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.779 kapasite olmak üzere toplam 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir. İlçe düzeyinde sosyal hizmet müdahalesi ve takibini sağlamak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde hizmet sunmak amacıyla 391 adet Sosyal Hizmet Merkezi bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası oluşturulmuştur.

Bakanlığımız bünyesinde çalışan “Alo-183 Sosyal Destek Hattı” ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde geliştirilen KADES mobil uygulaması gibi teknolojik araçlardan şiddetle mücadelede faydalanılmaktadır.

1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında “kadın cinayetlerinin nitel ve nicel analizine ilişkin periyodik araştırmalar gerçekleştirilecektir” faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda Ulusal Eylem Planının daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla Bakanlığımız ile Adalet, İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde uygulanmaya başlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Faaliyet Planında da kadın cinayetlerine ilişkin araştırmalar yürütülmesine ilişkin faaliyetler yer almaktadır. Söz konusu faaliyetler çerçevesinde ilgili taraflarca çalışmalara başlanmıştır.